

Advies: concentreer en vernieuw akkerbouwonderwijs

‘Wij willen investeren’

Steeds minder leerlingen kiezen voor akkerbouwonderwijs waardoor kwaliteitsverlies van deze opleidingen dreigt. Concentratie en vernieuwing van de leerweg moeten het tij keren, aldus een advies. Drie aoc-locaties willen het voortouw nemen. Als de overige aoc's en het hbo meewerken, gaat het lukken.

Akkerbouw-
onderwijs
in de polder

‘De meeste aoc’s hebben maar een handjevol akkerbouwleerlingen. Te weinig om te kunnen blijven investeren en vergrijzing van de akkerbouwdocenten te voorkomen.’

Anne Dijk (l) en Art Alblas

De akkerbouwsector heeft jaarlijks driehonderd mbo’ers op tenminste niveau 3 en 4 nodig en tweehonderd hbo’ers. De gezamenlijke aoc’s komen echter niet verder dan veertig à vijftig afgestudeerden per jaar op mbo-niveau 2, 3 en 4. Het reken-sommetje is van Anne Dijk, locatie-directeur van Groenhorst College Emmeloord. Met zo’n tachtig akkerbouwleerlingen is zijn school de grootste leverancier voor de sector. AOC Terra Groningen en Edudelta College Goes volgen met vijfendertig leerlingen. Met hier en daar nog enkele leerlingen die op de andere aoc’s opgeleid worden, is dat natuurlijk veel te weinig”, vindt Dijk. “We voldoen daarmee bij lange niet aan wat de arbeidsmarkt nodig heeft.”

Dat was voor hem reden om aan de bel te trekken. Bij de andere aoc’s en bij LTO Nederland. In eerste instantie kreeg Dijk weinig gehoor. Nu bijna drie jaar na zijn eerste oproep, lijkt er nu wel beweging te komen. LTO Nederland vond de situatie rond het akkerbouwonderwijs dermate zorgelijk worden dat ze Art Alblas – oud-docent en lerarenopleider/onderzoeker bij de voormalige vakgroep Agrarische Onderwijskunde van Wageningen Universiteit – vroeg advies uit te brengen over mogelijke oplossingen.

Handjevol

Dat advies ligt er nu. De essentie: concentreer de bovenbouw van het

Nederlandse mbo-akkerbouwonderwijs in Emmeloord, Groningen en Goes. Werk daarnaast met alle aoc’s en het groene hbo aan een herziening van een leerweg akkerbouw vmbo tot en met hbo. Beide maatregelen zijn volgens Art Alblas nodig omdat een groot aantal aoc’s niet meer in staat of bereid is om te investeren in de kwaliteit van docenten voor de akkerbouwsector.

“Die kwaliteit staat nu onder druk”, zegt Alblas. “De meeste aoc’s hebben maar een handjevol akkerbouwleerlingen. Te weinig om te kunnen blijven investeren en vergrijzing van de akkerbouwdocenten te voorkomen. Daarom is concentratie noodzakelijk.” Op grond van zijn verkenning waarbij alle aoc’s en groene hbo-instellingen werden aangedaan, concludeert Alblas dat de mbo-locaties Emmeloord, Groningen en Goes zich hiervoor het beste lenen. “Ze liggen midden in de belangrijkste akkerbouwgebieden van ons land, hebben de meeste akkerbouwleerlingen en hebben zich ook bereid verklaard te investeren in dit onderwijs.”

Doorlopende leerweg

Herziening van de hele leerweg akkerbouwonderwijs – het tweede deel van het advies – zou volgens Alblas moeten leiden tot een volwaardige, doorlopende leerweg met afrondingsmogelijkheden op verschillende niveaus. Te beginnen in het vmbo-groen. “Om meer instroom in de akkerbouwopleidingen te krij-

gen moeten we leerlingen vanuit hun belevingswereld in de regio op de eigen school al kennis laten maken met deze sector en in het vierde leerjaar een mbo-doorstroomtraject aanbieden als ze verder willen in de akkerbouw.” Voor hun mbo-opleiding blijven deze leerlingen vervolgens nog twee jaar in de eigen regio. “Want op deze leeftijd gaan jongeren niet op kamers wonen om naar de opleiding in Emmeloord, Dronten of Goes te gaan.” Dat zou volgens het advies van Alblas wel in het laatste deel van de mbo-opleiding moeten. “Omdat het mbo naar verwachting driejarig zal worden, gaat het dan om één jaar waarin de leerling les krijgt van gespecialiseerde vakdocenten, gebruik maakt van up to date praktijkvoorzieningen en adequaat begeleid wordt. Dat jaar is feitelijk een doorstroomjaar naar het hbo zodat aansluitend de Associate Degree in één of de bachelor in drie jaar behaald kan worden. Van vmbo tot en met hbo-bachelor duurt de leerweg dan negen jaar.”

Investeren

Groenhorst College, AOC Terra en Edudelta College hebben positief gereageerd op het advies van Alblas. Ook LTO Nederland juicht volgens Dijk deze ontwikkeling toe en heeft zich ook bereid verklaard dit proces in woord en daad te ondersteunen. “Wij willen onze verantwoordelijkheid nemen en graag onze schouders hieronder zetten als de overige aoc’s hierbij onze bondgenoten wil-

len zijn”, zegt Anne Dijk. “Dus hun akkerbouwleerlingen voor het laatste deel van de mbo-opleiding naar Emmeloord, Groningen en Goes sturen en samen met ons en het groene hbo de doorlopende leerweg realiseren.” Deze drie locaties investeren dan blijvend in hun vakdocenten, zorgen voor een zorgvuldige inbedding van de praktijk in het curriculum en stellen hun expertise dan ook landelijk beschikbaar. “Denk bijvoorbeeld aan themadagen voor akkerbouwleerlingen in de onderbouw van het mbo, scholingsdagen voor akkerbouwdocenten, een scholingsconsulent en wellicht ook het produceren van lesmateriaal voor het vmbo-groen.”

Alblas verwacht op grond van de gesprekken die hij met alle aoc's op bestuursniveau heeft gevoerd dat de meeste aoc's akkoord zijn. “Ze onderkennen namelijk dat het een probleem is om die paar leerlingen akkerbouw zelf op te leiden omdat ze de kwaliteit niet kunnen handha-

‘Herziening van de hele leerweg akkerbouwonderwijs moet leiden tot een volwaardige, doorlopende leerweg met afrondingsmogelijkheden op verschillende momenten op verschillende niveaus’

ven.” Ook het hbo zal ruimhartig meewerken aan de realisatie van de leerweg voor de akkerbouw, is zijn stellige overtuiging. “Alle hbo-instellingen hebben een eigen sectie voor de akkerbouw en hebben gezegd dat ze graag willen samenwerken met het mbo voor meer doorstroom. Logisch ook, want je ziet steeds meer dat aankomende ondernemers een hbo-opleiding volgen.”

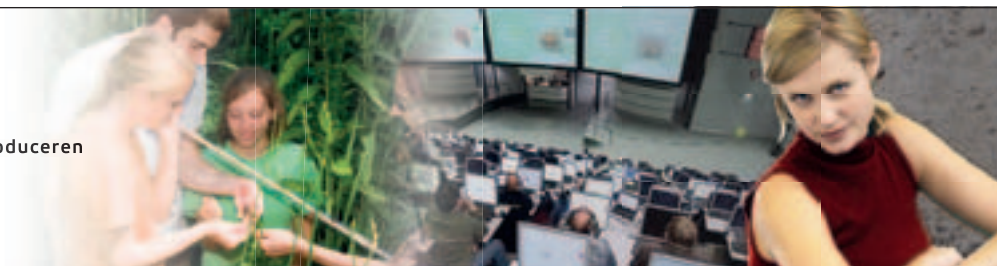
Voorbeeld

Dijk en zijn collega-directeuren van Groningen en Goes hopen dat de overige aoc's zich achter het advies hebben geschaard. “Dan kunnen we komend schooljaar beginnen. Mbo-leerlingen die kiezen voor akkerbouw, kunnen dan voor hun bovenbouwopleiding terecht op een van de drie locaties en wij gaan dan aan de slag om de rol van landelijk expertisecentrum voor het akkerbouwonderwijs op te pakken.” In dat geval zou er ook een mooie voorbeeldwerking kunnen uitgaan voor andere productiegerichte vakgebieden die langzaam maar zeker dood dreigen te bloeden, vinden ze. “Kijk naar de bollenteelt en de varkens- en pluimveehouderij, daar zou je dit concept ook kunnen toepassen”, aldus Alblas tot besluit.

advertentie

aeres groep

duurzaam leren, handelen en produceren

De Aeres Groep zoekt een betrokken

Lid van het College van Bestuur

U bent een:

- › Daadkrachtig **bestuurder** die coacht, verbindt en inspireert.
- › Ondernemende **netwerker** die kansen ziet, ruimte creëert en benut.
- › Pragmatische **strateeg** die open en helder communiceert.
- › Richtinggevende **bouwer** die het goede herkent en actief verder ontwikkelt.

De Aeres Groep is geworteld in de groene sector. Wij bieden pro, vmbo, mbo, hbo, masters en commerciële activiteiten in binnen- en buitenland.

Herkent u zichzelf in dit profiel?

Lees dan verder op onze site www.aeres.nl

(werken bij Aeres > vacatures > bestuursbureau Ede)

aeres contract